

Učenci skrbi za strokovno uzgojo delavcev

Decembra 1950. leta so prevedbene komisije po ustanovah in podjetjih končale preučbo delavcev v tedaj določene nazive z ozirom na strokovno usposobljenost in delovno dobo v stroki in poklicu. V 1951. letu so delavci — specialisti, za katere je komisija dala mnenje, da imajo sposobnost za višji naziv, opravljali izpite za višjega specialista, mojstra in večkratnega mojstra. Z izvedbo tega dela je storjen precejšen korak naprej glede priznanja potrebne kvalifikacije vsem tistim delavcem, ki so si le-to z leti, s svojo sposobnostjo zaslužili. S tako izvedeno preučbo je bila postavljena dobra podlaga za pravilnejše in uspešnejše nadaljnje usposabljanje delavcev. Kljub temu pa, da je bilo že takoj v začetku 1951. leta izdano splošno navodilo o strokovni in splošni izobrazbi delavcev in kljub temu, da so bili izdani posebni pravilniki o razporeditvi del za posamezne stroke in poklice, nismo od tedaj v tej smeri storili ničesar.

Pred nedavnimi je izšlo v zveznem uradnem listu števil 54 novo splošno navodilo o pridobitvi strokovne izobrazbe delavcev s praktičnim izpitom, v republiškem merilu pa je bil v Uradnem listu števil 37 objavljen pravilnik o opravljanju strokovnih izpitov za kvalificiranega in visokokvalificiranega delavca. Na podlagi teh predpisov bo lahko izdal odločbo o priznanju strokovne izobrazbe polkvalificiranega delavca upravni odbor podjetja na podlagi posebne izpitne komisije v podjetju.

Pravilnik določa, da bodo lahko postali kvalificirani delavci tudi sedanjí nekvalificirani delavci, če so delali najmanj 5 let v ustreznem poklicu in če so v tej dobi opravljali vsaj tri leta vsa glavna dela poklica, iz katerega nameravajo opravljati izpit. Za te delavce velja navedena pravica in možnost samo, če se prijavijo k izpitu do 31. decembra 1953. Po tem roku jim ta pravica ugasne. Nadalje opravljajo izpit za kvalificiranega delavca tudi vajenci, ki ne obiskujejo strokovne šole s praktičnim poukom, pod pogojem, da so končali vajensko ali drugo podobno šolo ter da imajo določeno učno dobo za ta poklic.

K izpitu za visokokvalificiranega delavca se bodo lahko prijavili kvalificirani delavci, ki so kvalifikaciji in stroki, za katero bodo opravljali izpit, opravljali vsa glavna dela vsaj sedem let. Ker se v smislu navodil smatrajo kot kvalificirani delavci vsi tisti, ki so ob zadnji preučbi dobili nazive izučene in samostojnega delavca ter specialista, se sedemletna doba računa za izučene delavca od dneva prevedbe za samostojnega od 1. januarja 1948 in za specialista od 1. januarja 1946. leta. Ta izpit bodo lahko opravljali tudi delavci — specialisti, ki so pri preučbi od strani komisije dobili mnenje, da so sposobni za višji naziv, pa izpita iz kakršnega koli razloga niso mogli opravljati.

Pravilnik predvideva za polkvalificirane delavce, ki so starejši kot 40 let in so opravljali vsaj deset let delo kvalificiranega delavca, olajšavo v tem, da so oproščeni opravljanja teoretičnega dela izpita.

Po tem pravilniku bodo izpitne komisije za kvalificirane delavce v vseh okrajih, dočim bodo delavci lahko opravljali izpit za visokokvalificiranega delavca samo v nekaterih mestih, med katere spada tudi Celje, ki bo zajemalo okraje Celje-okolica, Trbovlje, Soštanj in Krško.

Glede izpita samega je predvideno, da bo moral kandidat najprej napraviti praktični del, ki obsega praktično nalogo in njeno teoretično pojasnitev. Po praktičnem delu bo kandidat za kvalificiranega delavca opravljal teoretičen del iz sledečih predmetov: slovenščina, računstvo, blagovnanstvo, organizacija in tehnično poslovanje v stroki kandidata poklica ter temelje gospodarskega sistema in družbene ureditve. Za kandidate visokokvalificiranih delavcev je predvideno blagovnanstvo, gospodarsko računstvo, delovna in gospodarska zakonodaja in družbena ureditev.

Upravni odbori v podjetjih so v smislu temeljnega zakona o gospodarstvu z državnimi gospodarskimi podjetji po delovnih kolektivih odgovorni in dolžni izvajati ukrepe za strokovni napredek delavcev in uslužbencev in je prav, da v interesu pravilnega in boljšega dela podjetja začnejo to nalogo takoj izvajati. Delavci sami bodo prav gotovo v interesu z veseljem sprejeli ta nov pravilnik, ki jim odpira široko pot do napredka, sindikalne organizacije pa naj le-tom vsestransko pomagajo.

V „Konusu“ je končno le zmaga pravica

Pred meseci je naše časopisje precej pisalo o delu nekaterih ljudi iz upravnega vodstva v tovarni usnja KONUS v Slov. Konjicah. Da je to bilo pravilno, so pokazali šele dogodki zadnjih dni lanskega leta in prvi dnevi letošnjega leta. Bivši direktor tov. Zavašnik, ki mu vse dobronamerne kritike članov ZKS niso dosti pomagale, je končno le uvidel, da njegovo delo ni bilo pravilno. Šteitenje raznih ljudi v tovarni, ki na taka mesta ne spadajo in za katere je

Na prvi seji Sveta za gospodarstvo v Celju so razpravljali o predlogu družbenega plana za leto 1953

V ponedeljek dopoldne je zasedal novoizvoljeni Gospodarski svet pri MLO Celje, ki je obravnaval predlog družbenega plana mesta Celja za leto 1953.

Predsednik Sveta tov. Fedor Gradišnik je najprej predlagal izvolitev štirih odborov, ki bodo v pomoč Gospodarskemu svetu. Ti odbori so sestavljeni prvenstveno iz strokovnjakov, ki bodo izdelovali in predlagali Svetu razne predloge, katere bo dal Svet po preučitvi v odobritev mestni skupščini. Za predsednika za proizvodnjo so izvolili tov. Edija Golca, odbor za blagovni promet bo vodil tov. Ivan Uranjek, tov. Albin Lesjak je bil izvoljen za predsednika odbora za finance, za predsednika odbora za kmetijstvo pa tov. Stane Božič. Vsi predsedniki odborov so istočasno tudi člani Sveta.

Nato so se izvolili dve komisiji. Ena teh bo proučila vprašanje združitve Cinkarne in Kemične tovarne v en kolektiv. Razlogov za združitev je več, kot pa utemeljenih ugovorov proti združitvi. Tudi večina delavcev obeh kolektivov se z združitvijo strinja, saj po tehnološkem procesu se obe proizvodnji izpolnjujeta ter bo združitve koristila obema tovarnoma, administrativno osebje se bo pa skrcilo.

Druga komisija ima nalogo izvesti združitev osnovnih in obratnih sredstev podjetja LIP, ki je v likvidaciji, s Tovarno pohištva v skupni lesno industrijski obrat v Celju.

Najvažnejša naloga, ki je prišla v pretes na prvi seji novoizvoljenega Gospodarskega sveta, je bila pretes družbenega plana mesta Celja za leto 1953. Svet je proučil v podrobnosti vseh šest poglavij, predsednik Sveta tov. Fedor Gradišnik pa je obrazložil postavko za postavko, kakor tudi pojasnila k predlogom.

Ker bo predlog družbenega plana izšel v celoti kot priloga v tej številki našega lista za vse naročnike in kolportarje v Celju, poleg tega ga bodo dobili posamezni delovni kolektivi še posebej, se v podrobnosti družbenega plana na tem mestu ne bomo spuščali.

Celjska zlatarna

najboljše obrtno podjetje v Celju

Celjska zlatarna je s svojimi izdelki znana po vsej naši državi. Povsod, od severne meje do Djevdjelije, so njeni okraski iskani in cenjeni. Celjska zlatarna v Jugoslaviji nima resnejše konkurence, vendar se tega kolektiva še zdaleč ni lotila misel, da bi mogli imeti nekaj monopol v tej vrsti obrti.

Danes zaposluje to podjetje 125 ljudi, to je 40 več kot pred vojno. Zlatarska obrt zahteva visoko strokovnost in dolgo vrsto let vztrajnega dela in usposabljanja kadra, ki mora biti kos nalogam. Doslej, tudi deloma še sedaj (mišljen je povojni čas), je trg narekoval cenejšje izdelke. To je jasno, saj je nakit končno odraz standarda. Zadnje čase pa je vse večje povpraševanje za modnimi izdelki in bo verjetno še večje. Ker pa je naša zlatarska obrt po vojni zaostala za inozemskimi, je kolektiv sklenil poslati nekatere mojstre v inozemstvo na prakso. To je vsekakor nujno potrebno in gotovo bo podjetje našlo razumevanje tudi pri oblasti, če bo potrebovala za to potrebna sredstva. Najboljši kader v tej tovarni so starejši delavci in delavke, medtem ko se mora srednje usposobljeni kader še izpopolnjevati. V zlatarni so poleg tega tudi mnenja, da je dosedanja učna doba za zlatarske vajence prekratka. Dobro bi bilo, če bi Obrtna zbornica predlagala, naj se učna doba za te vajence podaljša na 4 leta.

Podjetje je vzorno ne samo pri svojem delu, kar se odraža v izpolnitvi

bila že vrsta sklepov, da jih je treba odpustiti, je bila velika napaka tov. Zavašnika, ki pa je na drugi strani po nekajminutni razpravi odpustil štiri predane člane ZKS.

Seveda se z tem ni strinjala partijska organizacija v podjetju, pa tudi delavski svet je na zadnjem lanskoletnem zasedanju razpravljal o zamejnavi direktorja Zavašnika. Toda šele ko je v tovarno prišel minister tovariš Leskošek, se je direktor Zavašnik sprijaznil s tem, da gre iz Konjic. Upravni odbor pa je že med tem razrešil dolžnosti komercialnega direktorja Humerja in nekaj drugih, katerih delo ni bilo v skladu z današnjim razvojem. Ta primer v Konusu nam jasno kaže, kako si reakcija prizadeva, priti na vodilne položaje v podjetjih ter s takimi mest voditi svojo razdiralno politiko. Tovariš Zavašnik je s tem tudi uvidel in priznal svojo napako, zaradi česar je moral svoje mesto zapustiti. Pred sindikalno organizacijo pa se postavlja naloga, da s poživiljenim političnim delom popraví zamujeno delo.

L. V.

V letošnjem letu bo treba izvajati strogo proračunsko in finančno disciplino. Ker letos Mestni ljudski odbor 100% participira na dohodninah in bo šel ves prometni davek v proračun MLO, medtem ko se je do letos odvajal kot zvezni proračunski dohodek, bo Mestni ljudski odbor letos izboljšal finančni aparat izterjevalcev. Nadalje je vrsta podjetij v Celju — Vino Koper, Vino Celje, Varteks, Kombinat Borovo, Peko itd., ki ustvarjajo promet iz finančnih sredstev Celja, akumulacijo pa odvajajo v okraje, kjer je glavni sedež njihovih podjetij. To ni pravilno, ter bo MLO moral s temi podjetji to vprašanje čimprej urediti.

Mestni ljudski odbor predvideva spoznamno s gospodarskimi podjetji 84 milijonov 527.000 din sredstev, ki jih bodo podjetja ustvarila preko obveznosti, ki jih zahteva družbeni plan. Mestni ljudski odbor bo deležen 60% od te ustvarjene vrednosti, kar znaša okoli 50 milijonov din. Poleg tega bodo celjska podjetja prispevala MLO 25% iz sklada za prosto razpolaganje, kar znaša okoli 39 milijonov din. Tako ustvarjeno vsoto od 89 milijonov din pa bo MLO uporabil 52 milijonov za komunalna dela, 37 milijonov za vzdrževalna dela, ki v proračunu niso zajeta.

Iz teh sredstev nameravajo zgraditi trafopostajo, ki bo služila tudi Zeleni Store ter nov sodobni mlin. Urediti bo treba vse vpadne ceste v Celje. Na Teharski cesti bo treba istočasno napeljati vodovod in plin. V Celju bo treba urediti vse javne prostore, razširiti in modernizirati sedanjo tržnico ter zgraditi centralno otroško igrišče. Pristopiti bo treba k postopni razširitvi vodovoda iz Medloga in plinskega omrežja. V načrtu je tudi elektrifikacija Zvodnega in preusmeritev električnega toka v Celju od 110 na 220 voltov. Glavne ulice bodo opremljene z fluorescentno razsvetljavo, Kersnikovo ul. in Gaberje od Baloha do Smarjete pa bodo elektrificirali. Tudi Ljubljanska cesta bo do železniškega prehoda razsvetljena.

vrednostnega plana, temveč je delavsko samoupravljanje v tem kolektivu že na visoki stopnji. Vse važnejše proizvodne probleme rešujeta na svojih sejah delavski svet in upravni odbor. Sodelovanje med direktorjem in upravnim odborom je dobro. Direktor skrbno izvaja naloge, ki mu jih upravni odbor da in se v vsaki stvari posvetojuje z delavci. Ta kolektiv je pravilno rešil tudi vprašanje dopustov. Enkrat so si delili tudi dobiček, plačni fond pa še nikoli ni bil v nevarnosti. Plače se sučejo povprečno okoli 8.600 din. Pri vsem tem pa še vedno izpopolnjujejo obratna sredstva.

Vzgojiteljice najmlajših streme po uveljavljanju v naši družbeni dejavnosti

NA FRÜBLOVI PROSLAVI NA POLZELI SE JE IZ ŠTIRIH OKRAJEV ZBRALO NAD 50 VZGOJITELJIC — PROSLAVE SE JE UDELEŽIL TUDI MINISTER TOV. FRAN KIMOVEC

Otroški dom na Polzeli je v vsakem pogledu prva tovrstna ustanova v Sloveniji. Nekdanja graščina, kjer se je šopiril tujec — izkoriščeval in užival sadove žuljev slovenskega človeka — delavca, je danes prijeten in udoben dom okrog stotine naših najmlajših državljanov, ki so deležni najskrbnejše nege in vzgoje. Kamor koli pogledaš in čemer koli prisluhneš v domu, povsod se te dojmí isti vtis: skladna urejenost za blagor in uspešen telesni in duševni razvoj zaupanih otrok. Na vsak korak se čuti skrbna roka, pedagoška večšina in materinsko srce upravnice doma tov. Kornelije, ki ima v delovnem kolektivu vzgojiteljic in ostalega osebja marljive sodelavce.

Ta dom je nudil svojo gostoljubno streho vzgojiteljicam iz Celja ter okrajev Celje-okolica, Soštanj in Slovenj Gradec, ki so se v okviru svojega društva zbrale preteklo soboto k celodnevni proslavi 100-letnice smrti očeta otroških vrtcev Friderika Fröbla in hkrati k sestanku, katerega pomembnost je poudarjala zlasti prisotnost ministra tov. Kimoveca. Tov. minister je prisostvoval prireditvam od začetka do konca in tako znova pokazal svoje zanimanje za pedagoška dogajanja na terenu. Vabilu društva so se odzvali še načelnica pri Svetu za kulturo in prosveto v Ljubljani tov. Hermanova, predstavniki mestnega in okrajnih svetov za kulturo in prosveto, šolski inšpektorji, predavatelji in nekateri drugi gostje. Proslava je bila celodnevna z bogatim sporedom, ki je napravil na vse prisotne kar najbolj vtis.

Vzgojiteljice in gostje so se najprej zbrali k vzornemu nastopu iz risanja, ki ga je imela tov. Potočnikova iz Vojnika. Malčki, ki jih prav nič ni motila prisotnost tolikih gostov, so po uri sami razkazovali svoje umetnine in želi zanje priznanja. Nato je imel profesor Ku-

na. V mestu bodo asfaltirali Ipavčevo ulico od bolnice do železnice, Teharsko cesto od podvoza do odcepa na Selce in pokopališče. Ulica 29. novembra pa bo tlakovana, za kar so že nabavljene granitne kocke. Poleg tega predvidevajo gradnjo tržnice v Gaberju ter tehnične na Mariborski cesti. Od načrta za izgradnjo plavalnega bazena bo treba zaenkrat odstopiti, ker je vezan z regulacijo Šavinje ter bi gradnja bazena požrla najmanj toliko denarja, kot vse zgoraj omenjene gradnje.

V Celju bi potrebovali še najmanj 560 milijonov investicijskega kredita, če bi hoteli zadovoljiti še nekaj nujnih problemov, ki so v načrtu mesta Celja. V Cinkarni gre dnevno v zrak 18 vagonov žveplene kisline ali 2 vagona žvepla. Za čistilne naprave, ki bi dražgocne žveplene hlape prestregle in tako preprečile tudi škodo na živalstvo in rastlivo, bi potrebovali 160 milijonov din. Za gradnjo finomehanske tovarne bi rabili 50 milijonov din, za gradnjo že začelih in novih stanovanjskih zgradb 240 milijonov din, za gradnjo novih šol 50 milijonov din ter za gradnjo prepotrebni zdravstvenih objektov v celjski bolnici pa 60 milijonov din.

V interesu samih kolektivov je, da se trudijo preseči akumulacijsko stopnjo, saj bo to v korist ne le Mestnega ljudskega odbora, ki bo od tega presežka deležen 60% vrednosti nad akumulacijo, temveč tudi v korist kolektiva, ki bo razpolagal s 40% tako ustvarjene vrednosti. V razpravi se je pokazalo, da lahko presežejo določeno akumulacijo naslednji kolektivi: Cinkarna, Tovarna emajlirane, Tovarna tehnične, Tovarna organskih barvil, Aero, Tovarna pohištva, Tovarna perila, Celjska tiskarna, Prevoznikstvo in Kemična tovarna.

Na kraju je Gospodarski svet še sprejel sklep o prevzemu treh izvenindustrijskih obratov Tovarne emajlirane posode: Samskega doma na Miklavžkem hribu, ekonomije v Smartnem v Rožni dolini ter menze. Najbolj pereč problem predstavlja za MLO prevzem Samskega doma, ki je sedaj v socialističnem zakupu, ter ima mesečno okoli 140 tisoč din izgube zaradi prenizke odmerjene stanarine in slabega prometa. Iz Samskega doma nameravajo ustanoviti samostojno gostinsko podjetje s hotelskimi sobami. Ekonomija v Smartnem bo verjetno prišla v sestav Vrtarske šole, menzo pa bodo priključili restavraciji.

To je le nekaj misli iz razprave Gospodarskega sveta o predlogu družbenega plana za leto 1953. Naša želja je, da se po predlogu družbenega plana razvije široka in živa razprava vseh volivcev in zborih volivcev, zlasti pa v delovnih kolektivih, ki so neposredno zainteresirani pri njegovem sprovanju v življenje. Kolektivi naj pošljejo eventualne pripombe k predlogu Gospodarskemu svetu do 22. januarja. Volivci pa naj bi dajali pametne predloge, kako bi se razpoložljiva denarna sredstva najkoristneje uporabila za procvit našega mesta.

-ma-

Seja Sveta za ljudsko zdravstvo in socialno politiko OLO Celje-okolica

Novoizvoljeni sedemčlanski Svet za zdravstvo in socialno politiko je na svojem zasedanju obravnaval referat o nalogah in smernicah bodočega dela Sveta in o samofinanciranju zdravstvenih ustanov. Sklenili so, da med prvimi od zdravstvenih ustanov popolnoma osamosvoji sektorsko ambulanto v Laškem, Storah, Sentjurju, Zalcu, Slovenskih Konjicah in v Rogški Slatini, medtem ko bi se ta sprememba pri ostalih ustanovah izvršila postopoma.

Z ozirom na to, da niso zasedena vsa mesta, je bil sprejet sklep, da se razpišejo zdravniška mesta za okoliš Vitanje in Podčetrtek, mesto zobarja na Planini in v Kozjem, zoberga tehnika v Slov. Konjicah in v Smarju pri Jelšah ter medicinske sestre v Storah. Zaenkrat je Svet pretrpel investicijski plan za tekoče leto samo načelno. Govorili so tudi o investicijah za zdravstveni dom na Polzeli, nadalje o dograditvi nadstropja v domu onemoglih v Slov. Konjicah ter o dokončanju začete stavbe v Vojniku. Predvideli so premešitev TBC dispanzerja iz Rogatca v Rogško Slatino ter izvedbo manjših popravil na že obstoječih zdravstvenih stavbah. Perspektivno so predvideli tudi zgraditev stavbe za zdravstveni center v Zrečah.

Naloga, ki jih je načel in obdelal Svet za ljudsko zdravstvo in socialno politiko, prav gotovo niso lahke in majhne ter bo potrebno mnogo truda in pomoči odgovornih funkcionarjev in množičnih organizacij na terenu, da se bodo tudi izvršile.

vrtil docela drug pomen in namen. Da so zajele in zajemajo številne sirote in drugo ogroženo mladino, so pač nepogrešljiva socialna ustanova. Poslanstvo vrtcev pa je v glavnem v tem, da se v njih zbira predšolska mladina zaposlenih mater, kjer je deležna telesne nege in vzgoje strokovno usposobljenega vzgojiteljskega osebja. Z vrtci pa doslej nismo šli niti v širino niti v globino, to je, vrtcev imamo mnogo premalo, pa tudi oblike in vsebine dela še nismo dvignili na potrebno višino. Tu smo naleteli pač na razne težave finančno-ekonomskega značaja in pa na pomanjkanje zlasti še strokovno podkovanega kadra. Vzgojiteljici kader vzgojnih ustanov je na področju naše pedagoško-družbene dejavnosti najmlajši delovni kolektiv. Skoraj neznan je v širši javnosti, katerega pomen in družbena vloga se dovolj še ne vrednoti. Seveda je treba pri tem upoštevati, da so naše predšolske vzgojne ustanove vendarle nove, brez tradicije in zakoreninjenja in da tvorijo kader razen redkih starejših vzgojiteljic-vrtnaric mlade moči, ki so se na hitro usposabljaše za poklicno delo v tečajih, sedaj pa že v strokovni vzgojiteljski šoli. Ta dejstva moramo imeti vselej v vidu, kadar razpravljamo tako o ustanovah kakor o kadru.

Tovariš minister Kimovec je, ko je izrazil svoje zadovoljstvo nad vsem, kar je doživel, poudaril velik pomen in vlogo vzgojnih ustanov. »Čeprav proslavljamo 100-letnico smrti ustanovitelja otroških vrtcev,« je rekel, »vendar pri nas še nimamo zakonodaje za te vrste vzgojnih ustanov. Vzgojiteljici kader opravlja veliko in zelo odgovorno delo, ki bi zahtevalo akademsko izobrazbo. Zato se naj vzgojiteljske otresejo občutka manjvrednosti in naj se svojega dela ne sramujejo, temveč naj jih vedno in povsod prešinja delovni in poklicni zanos in ponos.«

Za uspešen razvoj in rast predšolskih vzgojnih ustanov je potrebno, da se predvsem uveljavljajo kader in da si pridobi mesto, ki mu pripada. Morda je upravičena tožba mladih vzgojiteljic, da se gleda nanje nekako z viška tudi iz vrst pedagoških delavcev. Če je temu tako, potem je to napaka, ki jo je treba odpraviti. Najmlajši pedagoški kader morajo pedagoški delavci sprejeti med se in mu nuditi vso pomoč s svojimi bogatimi izkušnjami, prav tako pa tudi oblaščeni in društveni forumi. Po uveljavljanju in afirmaciji pa morajo stremeti vzgojiteljice same s svojim prizadevanjem in izvenpoklicnim delom, kakor tudi s svojo organizacijo. Podoba je, da se vzgojiteljice tega dobro zavedajo, o čemer pričla prav zbor in slavlje na Polzeli, ki obeta biti eden izmed mejnikov v rasti in razvoju vzgojiteljskega poklica kot takega in njihove stanovsko strokovne organizacije.

Da so se vzgojiteljice štirih sosednjih okrajev v okviru svojega društva lahko zbrale na Polzeli k Fröblvi proslavi, k lastnemu strokovnemu in ideološkemu izpopolnjevanju in ne nazadnje tudi k navezovanju prepotrebni medsebojnih stikov, gre zasloga njihovih organizacij in pa razumevanju ter materialni pomoči, ki so jo nudili vsi štirje okraji. Poleg okrajev sta z denarnimi prispevki podprli društvo podjetji Savinjska tovarna nogavice in zlasti še Hmeza. Delovni kolektivi teh podjetij so se udeležili slavlja po svojih zastopnikih tov. Bobovniku, Debiču in Saterju. Res razveseljivo navezovanje stikov med delovnimi kolektivi podjetij in vzgojnimi ustanovami, kar bo v obojestransko in splošno družbeno korist, treba še poglobljati.

H. I.